

PASTORAAT

LEERPLAN

Versie leerplan: 19-06-2017

Versie module: PT 16a/B/1 een PT16b/A/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Praktische Theologie

Studiepunten: 5 EC | 140 studie-uren

Inhoud

In dit vak wordt aandacht geschonken aan de vraag hoe de geestelijk werker zorg dient te dragen voor het geestelijk welzijn van hulpvragers binnen of buiten de directe context van de kerkelijke gemeente. Men kan hierbij denken aan de pastorale zorg voor gemeenteleden in het algemeen, maar ook in het bijzonder aan ouderenpastoraat, ziekenpastoraat, kinder- en tienerpastoraat en gevangenispastoraat.

Naast algemene richtlijnen over het hoe en wat van pastoraal werk, wordt specifieke informatie gegeven over het verlenen van geestelijke zorg aan genoemde bijzondere doelgroepen. Bijbelse richtlijnen dienen hierbij steeds als uitgangspunt.

In de tweede module Pastoraat wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingsfasen die een mens in zijn leven doorloopt. In elk van deze fasen kan het één en ander mis gaan of scheef groeien. We proberen antwoorden te geven op de gevolgen van deze scheefgroei en waar mogelijk de weg naar herstel te beschrijven.

Leerdoelen

Kennisverwerving

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof ben je bekend met de volgende begrippen en kunt deze kort omschrijven:

kerugmatisch pastoraat, therapeutisch pastoraat, hermeneutisch pastoraat, nouthetisch pastoraat, zielzorg, depressiviteit, ontstaan van stoornissen, disfunctionaliteit, projectie, reactievorming, overcompensatie, introjectie, verdringing, rolpatronen, incest, pedoseksualiteit, ritueel misbruik, overlevingsstrategieën, bevrijdingspastoraat, goede hechting, vermijdende hechting, ambivalente hechting, gedesoriënteerde hechting, individuatie, afhankelijkheid, faalangst, perfectionisme, identiteit, intimiteit, bindingsangst, verlatingsangst, jaloersheid, gecompliceerde rouw, getraumatiseerde rouw, geblokkeerde rouw en thema's als afwijzing, zelfaanvaarding, schuld en schaamte, het stellen van grenzen, vergeving, verzoening en contextueel pastoraat.

Inzicht

Na afronding van dit vak heb je:

- inzicht in de verschillende hoofdstromingen in het pastoraat;
- inzicht in de hulpmiddelen die gebruikt worden in het pastoraat;
- inzicht in de gevaren en valkuilen in het pastoraat;
- inzicht in de verschillende soorten van pastoraat aan de verschillende groepen (ouderen, zieken en kinderpastoraat);
- inzicht in de probleemanalyse en de weg van herstel van de mens in nood;
- inzicht in de ontwikkeling van de mens en wat er mis kan gaan in de verschillende groeifasen met betrekking tot het pastoraat;
- inzicht in disfunctionele patronen;
- inzicht in de overlevingsmechanismen van een mens;
- inzicht in de aard en de praktijk van bevrijdingspastoraat;
- inzicht in de problematiek van seksueel misbruik;
- inzicht in verschillende thema's die vaak aan de orde komen in het pastoraat zoals afwijzing, schuld en schaamte, vergeving en verzoening.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- de doelstelling van het pastoraat in de kerkelijke gemeente in kaart brengen;
- een eenvoudig pastoraal gesprek voeren;
- zelfstandig een probleemanalyse maken van iemand die vastgelopen is in het leven met het daarbij benodigde stappenplan om tot herstel te komen;
- op gezonde evenwichtige wijze naast de hulpvrager staan zonder de eigen grenzen te overschrijden of te verleggen;
- de samenhang tussen mens- en godsbeeld en de samenhang tussen psychologie en theologie aangeven;
- de verschillende stromingen en therapieën op inhoud en doelstelling van elkaar onderscheiden.

Attitude

Je leert een positieve houding ten opzichte van het pastoraat te ontwikkelen waarin een dienstbare houding en kennis van Gods Woord de basis vormen om bij te dragen aan de pastorale zorg in en buiten de gemeente van Jezus Christus.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen; een analyse opdracht die de pastorale problematiek uiteenzet; het uitwerken van een casus in een werkstuk.

Literatuur

Verplichte literatuur

Modulen *Pastoraat 1* en *Pastoraat 2*.

Aanbevolen literatuur

Anderson, Neil, T. 2009. *Vrijheid in Christus*. Aalten: Crosslight Media.

Aron, Elaine N. 2009. *De kracht van zelfwaardering*. Amsterdam: Archipel.

Borst, Hans. 2004. *Houd mij vast; pastorale zorg in en buiten de gemeente*. Driebergen: Navigator Boeken.

Cloud, Henry en Townsend, John. 1997. *Grenzen*. Hoogblokland: Koinonia Uitgeverij.

Dunn, Ron. 2004. *Zal God mij genezen?* Hoornaar: Gideon.

Dusseldorp, Michelle van. 2011. *Ik kan veranderen*. Amsterdam: Buijten & Schipperheijn.

Kamp, Wilkin van de. 2012. *Geboren om vrij te zijn*. Aalten: Crosslight Media.

Paul, M.J. 2002. *Geestelijke strijd*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Vriese, Jef de. 2007. *Helpen met de Bijbel*. Leuven: Centrum voor Pastorale Counseling.

Willingham, Russell. 1999. *Onderweg naar vrijheid: loskomen van een seksverslaving*. Driebergen: Navigator Boeken.

